

мають перешкод для впровадження заходів кібербезпеки, деякі компанії повідомили про брак відповідного персоналу (42,5%), а деякі компанії повідомили про брак фінансових ресурсів (22,5%) - (і це була відповідь компаній різного розміру та сфери діяльності).

Список використаних джерел

1. Бойко В. Д., Василенко М. Д., Кухаренко С. В. Cybersecurity in the EU and member states: genesis and problems of its improvement // Інформаційна безпека людини, суспільства, держави. – 2019. – № 3. – С. 57–69.

2. Global Cybersecurity Index 2024. 5th Edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.itu.int/en/ITU-D/Cybersecurity/Documents/GCIv5/2401416_1b_Global-Cybersecurity-Index-E.pdf (дата звернення: 08.01.2025).

3. IT Ukraine Association. Український ринок кібербезпеки зріс у чотири рази за вісім років [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://itukraine.org.ua/ukrayinskij-rinok-kiberbezpeki-zris-u-chotiri-razi-za-visim-rokiv/> (дата звернення: 08.01.2025)

УДК 338.43.021:330.341.1(477)

ФОРМУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ІРИНА ДОЛИНА, ОЛЕКСІЙ ЧЕРНОУСОВ

*Національний технічний університет «ХПІ», Україна
pgpererva@gmail.com*

У сучасних умовах швидкої технологічної еволюції та глобальної конкуренції промислові підприємства змушені адаптуватися до нових викликів, використовуючи інноваційні стратегії розвитку. Інноваційний розвиток стає ключовим фактором забезпечення конкурентоспроможності, підвищення ефективності виробництва та стійкості підприємств у довгостроковій перспективі. Впровадження новітніх технологій, цифрових рішень та сучасних управлінських підходів дозволяє підприємствам створювати високотехнологічну продукцію, оптимізувати витрати та розширювати ринки збуту.

Основна мета дослідження – визначення перспектив інноваційного розвитку підприємств промислового комплексу, оцінка впливу сучасних технологій на їхню діяльність та розробка стратегічних рекомендацій для підвищення рівня інноваційності. Для досягнення цієї мети необхідно проаналізувати ключові тенденції інноваційного розвитку, дослідити фактори, що впливають на успішність впровадження інновацій, та розглянути найкращі практики використання інноваційних рішень у промисловості.

Сучасний промисловий комплекс є однією з ключових галузей економіки, яка забезпечує продовольчу безпеку держави, створює робочі місця та сприяє соціально-економічному розвитку. В умовах глобалізації, зміни клімату та зростаючого попиту на екологічно чисту продукцію, перед агропромисловим сектором постає низка викликів, що вимагають впровадження інноваційних підходів та технологій [1-9].

Інновації охоплюють широкий спектр напрямів: від удосконалення агротехнологій і розробки нових методів ведення сільського господарства до

цифрової трансформації галузі та розвитку біотехнологій [1, 3, 6]. Запровадження «розумного землеробства», використання дронів та супутникового моніторингу, автоматизація виробничих процесів, удосконалення методів генетики та селекції – усе це відкриває нові можливості для підвищення ефективності виробництва та сталого розвитку. Разом із тим, розвиток інновацій в агропромисловому комплексі потребує сприятливого інституційного середовища, належної підтримки з боку держави, наукового супроводу та активної взаємодії між бізнесом, науковими установами та виробниками [2, 5]. Лише комплексний підхід до впровадження інновацій сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємств та забезпеченню їх довгострокового розвитку [7, 9].

Інноваційні перспективи агропромислового комплексу, на нашу думку, пов'язані з наступними напрямками.

1. Цифровізація агропромислового комплексу. Використання технологій штучного інтелекту, великих даних та Інтернету речей сприяє оптимізації управління агровиробництвом. Впровадження цифрових платформ для моніторингу стану ґрунтів, прогнозування врожайності та управління ресурсами дозволяє підвищити продуктивність та зменшити витрати.

2. Розвиток біотехнологій. Інновації в генній інженерії та селекції сприяють створенню високопродуктивних та стійких до змін клімату сортів сільськогосподарських культур. Використання біопрепаратів для захисту рослин та стимулювання росту дозволяє зменшити залежність від хімічних засобів захисту та підвищити екологічність виробництва.

3. Розумне землеробство. Автоматизовані системи контролю та управління, дрони для моніторингу полів, GPS-навігація та роботизовані комплекси дають змогу оптимізувати використання ресурсів, мінімізувати втрати та підвищити ефективність ведення агробізнесу.

4. Агроекологічні інновації. Впровадження органічного землеробства, використання екологічно безпечних добрив, відновлення природних екосистем та підвищення родючості ґрунтів сприяють збереженню біорізноманіття та забезпеченню сталого розвитку агропромислового комплексу.

5. Інновації в логістиці та збуті. Використання блокчейн-технологій у логістичних ланцюгах, розвиток електронних платформ для продажу продукції, впровадження автоматизованих систем постачання дозволяє підвищити прозорість ринку та оптимізувати взаємодію між виробниками та споживачами.

Розвиток промислового комплексу в сучасних умовах неможливий без впровадження інноваційних рішень. Використання новітніх технологій, зокрема цифрових рішень, біотехнологій, розумного землеробства та екологічно чистих підходів, сприяє підвищенню ефективності виробництва, зниженню негативного впливу на довкілля та підвищенню конкурентоспроможності продукції.

Для успішного впровадження інновацій необхідно створення сприятливих умов на рівні державної політики, фінансова підтримка наукових розробок, а також тісна співпраця між науковими установами, бізнесом та виробниками. Тільки комплексний підхід до модернізації підприємств дозволить забезпечити його сталий розвиток, підвищити якість продукції та зміцнити позиції країни на світовому ринку.

Дослідження показало, що формування перспектив інноваційного розвитку підприємств промислового комплексу базується на таких ключових аспектах, як використання передових технологій (автоматизація, штучний інтелект, Інтернет речей), впровадження цифрових платформ, розвиток екологічно чистого виробництва та модернізація виробничих потужностей. Інноваційні стратегії дозволяють значно підвищити продуктивність, знизити собівартість продукції та створити додану вартість для кінцевих споживачів.

Важливу роль відіграє розвиток науково-дослідних і конструкторських робіт, співпраця з науковими установами, залучення венчурного капіталу та державна підтримка інноваційних ініціатив. Крім того, успішне впровадження інновацій потребує змін у корпоративній культурі, підготовки персоналу до роботи з новими технологіями та створення сприятливого середовища для розвитку креативності та підприємницького мислення.

Таким чином, перспективи інноваційного розвитку промислових підприємств залежать від стратегічного підходу до управління інноваціями, ефективного використання сучасних технологій та здатності підприємств адаптуватися до динамічних змін ринку. Комплексний підхід до впровадження інновацій сприятиме підвищенню конкурентоспроможності, розширенню ринкових можливостей та забезпеченню сталого розвитку промислового комплексу в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Лега О. В., Канцедал Н. А., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В. (2025). Формування калькуляційних статей собівартості як основи ціноутворення на продукцію лісового господарства. *Актуальні питання економічних наук*, (7). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14767562>

2. Перерва П. Г., Лега О. В. Податковий консалтинг: інструмент для фінансової безпеки. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції* : зб. матеріалів 4-ї Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Херсон : ФОП Вишемирський В.С., 2024. С. 141-143. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/84562>

3. Косенко, А., Князь, С., Касич, А., & Лега, О. (2023). Інтелектуальна власність промислових підприємств: проблеми методології, управління та ціноутворення. *Вісник НТУ ХПІ» (економічні науки)*, (4), 65–71. URL: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.4.65>

4. Перерва П. Г., Лега О. В., Яловега Л. В. Податкове планування як інструмент системи управління підприємством. *Вісник Полтавського державного аграрного університету (Серія «Економіка, управління та фінанси»)*. 2024. Випуск 1. С. 58-62. URL: <https://journals.pdau.poltava.ua/index.php/econom/article/view/29/21>

5. Перерва П., Балан О., Лега О. (2023). Дослідження складових системи менеджменту «розумного підприємства»: стратегія мінімальної собівартості та пакетного ціноутворення // *Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки)*, (6), 127–131. URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/314092/305019>

6. Перерва П. Г. Синергія екологічного обліку та оподаткування в контексті досягнення цілей сталого розвитку / Перерва П. Г., Лега О. В., Безкровний О. В. // *Економічний простір* : зб. наук. праць. – Дніпро : УДУНТ, 2025. – 2025. – №197. – С. 107-115. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.197.107-115>

7. Косенко А., Касич А., Лега О., Ареф'єва О. (2023). Вплив управлінських та вартісно-цінових детермінант інтелектуальної власності на конкурентоспроможність підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки)*, (3), 86–92. URL: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.3.86>

8. Розвиток методів формування собівартості та ціни науково-інформаційної продукції в системі менеджменту "розумного підприємства" / О.С.Балан, П.Г.Перерва, С.В.Князь, О.В.Лега // *Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит*. 2024. № 9 (199). С. 72-81. doi: 10.20998/2313-8890.2024.09.06

9. Перерва П. Г., Лега О. В., Тютюнник С. В., Тютюнник Ю. М. Прибуток як основа фінансової стійкості та стратегічного розвитку підприємства. *Актуальні питання економічних наук*, 2025. № 7. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14790464>

УДК 339.9:338.439.02

ПЕРСПЕКТИВИ ВИРІШЕННЯ СВІТОВОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ МАЙЯ ДОРОНІНА¹, ЄВГЕН КОСЕНКО²

¹ *Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України, Україна*

² *Національний технічний університет «ХПІ», Україна
pgpererva@gmail.com*

Світова продовольча безпека є однією з найважливіших глобальних проблем сучасності, яка безпосередньо впливає на стійкість економік, соціальну стабільність та добробут населення. Зростання чисельності населення, зміни клімату, обмеженість природних ресурсів та геополітичні конфлікти створюють значні виклики у забезпеченні достатнього рівня продовольства для всіх. У зв'язку з цим актуальним є пошук ефективних стратегій і перспективних рішень для досягнення продовольчої безпеки на глобальному рівні.

Основна мета дослідження – аналіз ключових проблем світової продовольчої безпеки, оцінка сучасних тенденцій у сфері виробництва та розподілу продуктів харчування, а також визначення перспективних напрямків вирішення цієї проблеми. Для цього необхідно розглянути вплив технологічних інновацій, аграрних політик, екологічних факторів та міжнародного співробітництва на продовольчу безпеку.

Продовольча безпека є однією з ключових складових глобальної стабільності, добробуту та сталого розвитку людства. В умовах сучасних викликів, пов'язаних зі зростанням населення, змінами клімату, політичними конфліктами, економічною нерівністю та пандеміями, проблема забезпечення достатнього, якісного та доступного харчування для всіх верств населення стає дедалі актуальнішою [1-9]. Згідно з визначенням ФАО (продовольчої та сільськогосподарської організації ООН), продовольча безпека досягається тоді, коли всі люди в будь-який час мають фізичний, доступ до достатньої кількості безпечної та поживної їжі для підтримки активного та здорового життя [5, 7, 9].

У глобальному вимірі продовольча безпека залежить від комплексу факторів, зокрема ефективності сільськогосподарського виробництва, міжнародної торгівлі, державної політики, наукових досягнень у сфері біотехнологій та агроінновацій, а